

PĀRMAINĀS VED UZ IZAUGSMI

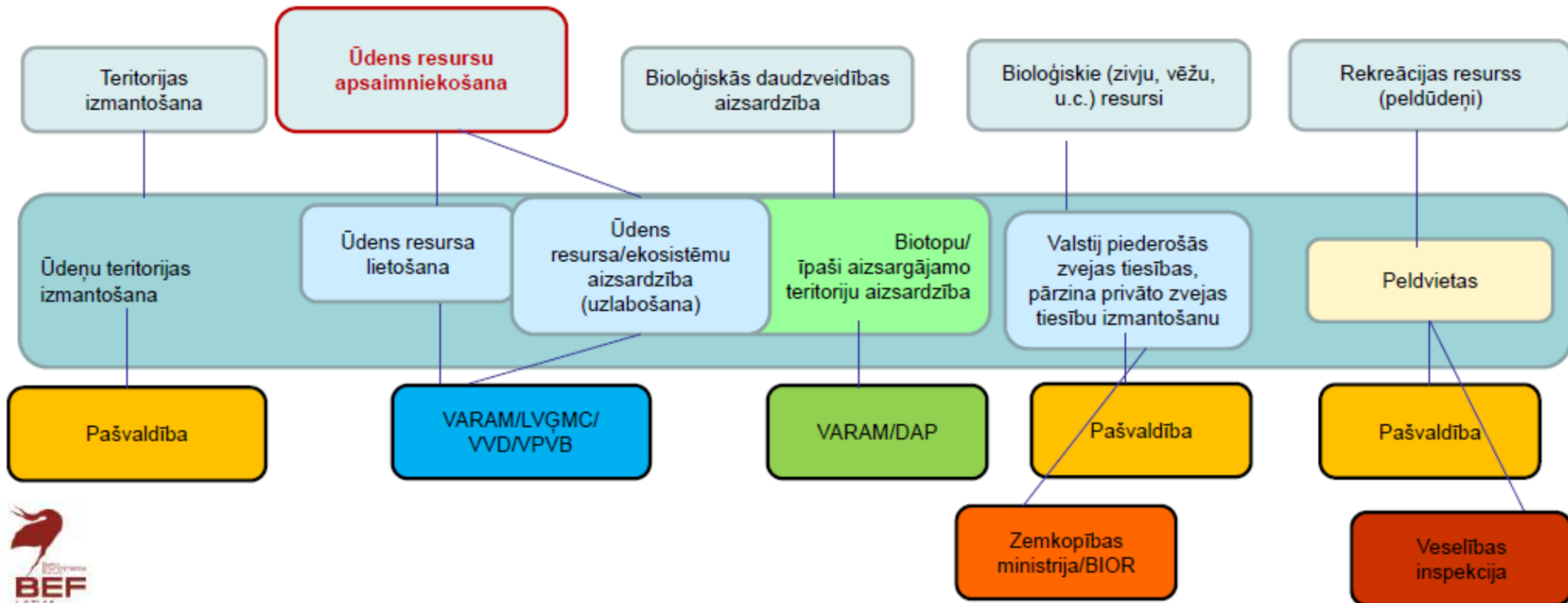
PREIĻU NOVADA PAŠVALDĪBA

Virszemes ūdeņu apsaimniekošana Preiļu novadā

Preiļu novada pašvaldības speciālists ezeru
apsaimniekošanā Inese Jakovele

Iekšzemes ūdeņu pārvaldība

Iekšzemes virszemes ūdeņu pārvaldības vienības

Tekoši
ūdeņi

Publiskā
lietošanā
esoši ūdeņi

www.bef.lv

Likumi/MK

ŪAL

Ūdensobjekti (upju
sateces baseini, ezeri)

Upes baseina apgabali

Civillikums

Publiskie ūdeņi (upes un to ezeri) (I pielik.)

Privātie ūdeņi (pieder gan privāti,
gan valstij)

Upes, kurās zvejas
tiesības pieder piekrastes
īpašniekam

Upes, kurās zvejas tiesības
pieder vienīgi valstij (III
pielik)

Ezeru saraksts, kuros
zvejas tiesības pieder valstij
(II pielik)

Zvejniecības likums

Zvejas tiesības: publiskie ūdeņi, valsts, privātie ūdeņi (cits dalījums nekā civillikumā)

Zemes pārvaldības
likums

Iekšzemes publiskie ūdeņi

Pašvaldības valdījumā

DAP valdījumā

Teritorijas Plānošanas likums &
MK 240/2013

Ūdeņu teritorijas pašvaldības teritorijā: ūdensteces, kas garākas par 3 km (pilsētās un ciemos), bet lauku teritorijā – ūdensteces, kas garākas par 10 km; ūdenstilpes, kuru platība lauku teritorijā ir vismaz 1 ha un vismaz 0,1 ha – pilsētās un ciemos.

**Preiļu novada administratīvajā
teritorijā esošās ūdenstilpnes**

- Preiļu novada upes un ezeri atbilstoši Latvijas teritorijas iedalījumam upju baseinu apgabalos atrodas Daugavas upes baseina apgabalā.
- Novada teritorijā atrodas 85 ezeri:
7 publiskie ezeri - Civillikuma I pielikums,
15 ezeri, kuru zvejas tiesības pieder valstij - Civillikuma II pielikums,
11 pašvaldības īpašumā esošie ezeri,
visi pārējie privātie - 52 ezeri.

Lielākie no tiem ir Rušona ezers (kopējā platība ir 2 373,1 ha - Rušonas pagastā atrodas 1 763,9 ha ezera teritorijas), Zolvas ezers (349,6 ha), Bicānu ezers (149,4 ha), Kategrades ezers (133,1 ha); Jašezers (107,6 ha) un Salmeja ezers (104,3 ha).

Preiļu novada ūdeņu teritorijas sastāda 7931,10 ha jeb 5,36 % no novada kopējās teritorijas.

Kaučera un Salmeja ezeri atrodas īpaši aizsargājamajā dabas teritorijā „Aizsargājamo ainavu apvidus „Kaučers””. Aizsargājamo ainavu apvidus ir iekļauts Eiropas nozīmes aizsargājamo teritoriju tīklā Natura 2000.

Bicānu un Jašas ezeri atrodas dabas liegumā „Jašas - Bicānu ezers”. Dabas liegums ir iekļauts Eiropas nozīmes aizsargājamo teritoriju tīklā Natura 2000.

Rušona ezerā ir 18 salas, no tām 9 ir noteikts dabas lieguma statuss, tā ir arī Natura 2000 teritorija.

Ezeru apsaimniekošana

- Preiļu novada dome aktīvi darbojas ezeru apsaimniekošanas jomā savā administratīvajā teritorijā un no 2009. gada veic licencēto makšķerēšanu (uz doto brīdi ieviesta 11 novada ezeros).
- Licencētā mašķerēšana tiek organizēta pamatojoties uz pašvaldības saistošajiem noteikumiem Nr.14/2018 "Nolikums par licencēto makšķerēšanu Bicānu, Jāšezerā, Kategradas, Eikša, Kaučera, Lielā Kurtaša, Lielā Solkas, Mazā Solkas, Salmeja, Zolvas un Rušona ezeros".
- Licencētā makšķerēšana ezeros tiek organizēta saskaņā ar spēkā esošajiem licencēto makšķerēšanu regulējošiem ministru kabineta noteikumiem.

Ezeru apsaimniekošana

- Katru gadu tiek piesaistīti finanšu līdzekļi no Zivju fonda gan zivju pavairošanas un atražošanas pasākumu, gan zivju aizsardzības pasākumu īstenošanai. Pašvaldības administratīvajā teritorijā patstāvīgi notiek esošo publisko ūdenstilpju un to blakus teritoriju apsekošana.
- Preiļu novada pašvaldības policijas kārtībnieki veic arī zivju inspektoru pienākumus.
- Ikdienas reidā 2 kārtībnieki veic konkrētu maršrutu, par ko iepriekš jau ir vienojušies ņemot vērā visus ietekmējošos faktorus. Viens no pamatmaršrutiem kurš ietver visgarāko ceļu un populārākās makšķerēšanas vietas ir 60 - 100 km garš.

-
- 2021. gadā pašvaldības policijas kontroles rezultātā no pašvaldības ezeriem tika izņemti 5 nelegāli zvejas tīkli 450 m garumā, viens zvejas murds. Izņemti 234 (par makšķerēšanas noteikumu pārkāpšanu) makšķerēšanas rīki, sastādīti 29 nelegālo makšķerēšanas rīku izņemšanas protokoli. Veikti 250 reidi uz ezeriem, sastādīti 34 lēmumi par administratīvā procesa uzsākšanu uz personām par makšķerēšanas, zvejas noteikumu pārkāpumiem pašvaldības ezeros.

Licencētā makšķerēšana

- Ņemot vērā, ka visos novada ezeros notiek regulāra makšķerēšana visa gada garumā, bet zivju resursi tik ātri dabiski nespēj atražoties, pašvaldībai kā apsaimniekotājam regulāri nepieciešams papildināt zivju resursus, regulējot makšķerēšanas ietekmi uz vidi un zivju krājumiem.
- Visiem ezeriem, kur notiek licencētā makšķerēšana, ir spēkā esoši Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta „BIOR” ezeru zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumi.

Licencētā makšķerēšana

- Licencētā makšķerēšana norādītajos ezeros tika ieviesta ar nolūku regulāri (vismaz vienu reizi trijos gados) papildināt zivju krājumus makšķernieku vajadzībām, uzlabot zivju krājumu racionālu izmantošanu, kontrolēt ezeru un to piekrastes antropogēno slodzi, kā arī iegūt papildu līdzekļus zivju krājumu pavairošanai un aizsardzībai.

Makšķerēšana novada ezeros atļauta, iegādājoties vai saņemot kādu no šādām licencēm:

- Gada licence
- Mēneša licence
- Vienas dienas licence
- Bezmaksas licence
- Licences ar 50 % atlaidi tiek piemērotas maznodrošinātām personām (pie licences iegādes uzrādot pašvaldības, kurā persona deklarēta, sociālā dienesta lēmumu par šī statusa piešķiršanu).

No licenču realizācijā iegūtās kopējās summas 20 % reizi pusgadā pārskaitāmi valsts pamatbudžetā Zivju fonda dotācijas ieņēmumu veidošanai.

No licenču realizācijā iegūtās kopējās summas 80 % paliek licencētās makšķerēšanas organizētājam, kas tiek izlietota licencētās makšķerēšanas organizēšanai, zivju resursu papildināšanai, makšķerēšanas noteikumu un makšķerēšanas nolikuma prasību ievērošanas kontroles nodrošināšanai un licenču realizētājiem.

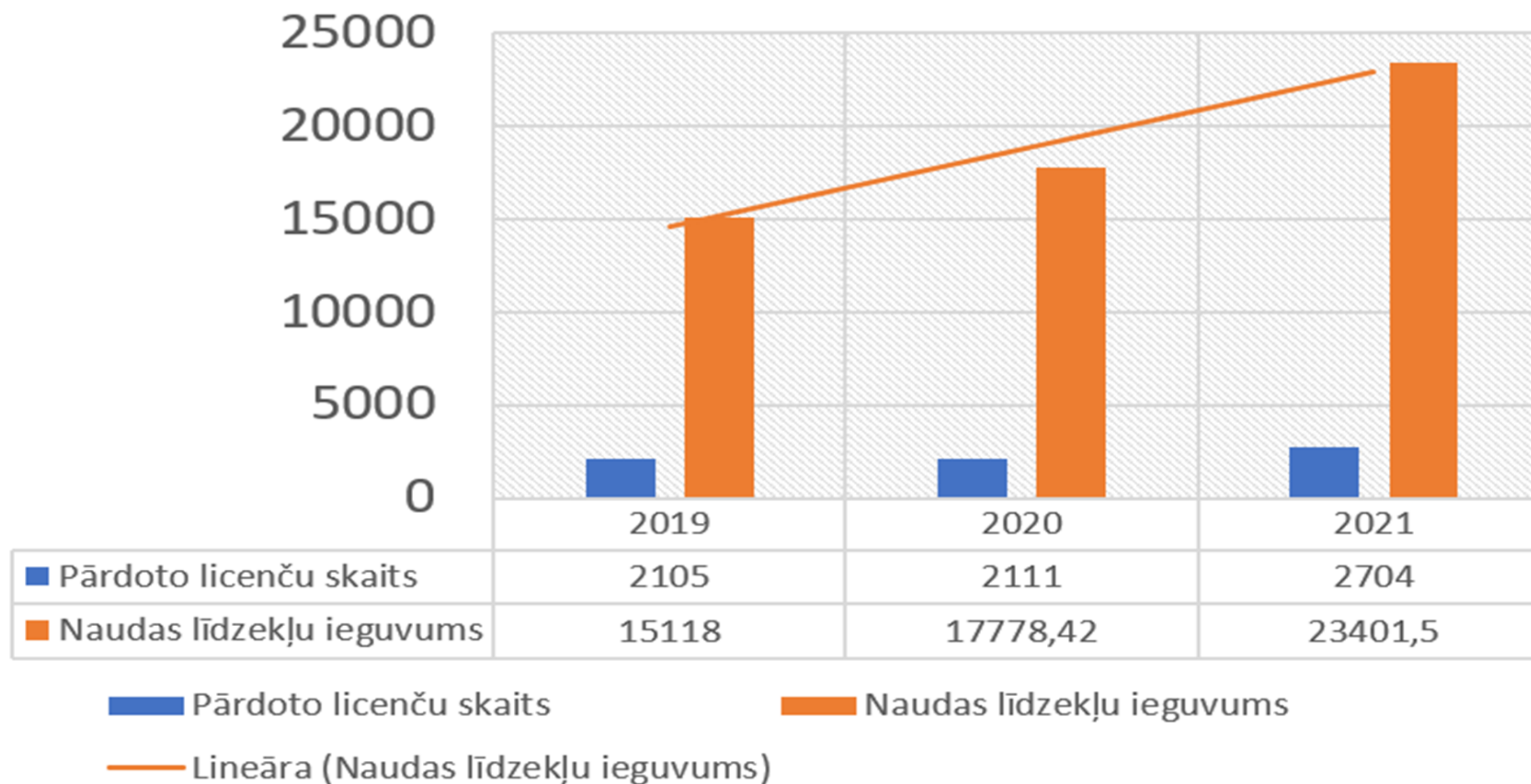

Bezmaksas gada licences paredzētas:

- Bērniem un pusaudžiem vecumā līdz 16 gadiem;
- Personām, kuras vecākas par 65 gadiem;
- Personām ar invaliditāti;
- Politiski represētām personām;
- Ūdenstilpju krastu zemju īpašniekiem un viņu ģimenes locekļiem (vecāki un bērni), makšķerēšanai tikai licencē norādītajā ezerā, t.i., kura krastam pieguļ viņu zemes īpašums;
- Personas, kuras sniegušas ievērojamu ieguldījumu ezeru krastu zonas sakopšanā, maluzvejniecības novēršanā, informācijas sniegšanā, kas palīdzējusi novērst būtiskus draudus videi, u.c., kuras veicot šo ieguldījumu ir darbojušās bez atlīdzības, un kurām to ar lēmumu piešķīrusi Preiļu novada dome.

Pārdoto licenču skaits laika periodā no 2019.- 2021. gadam

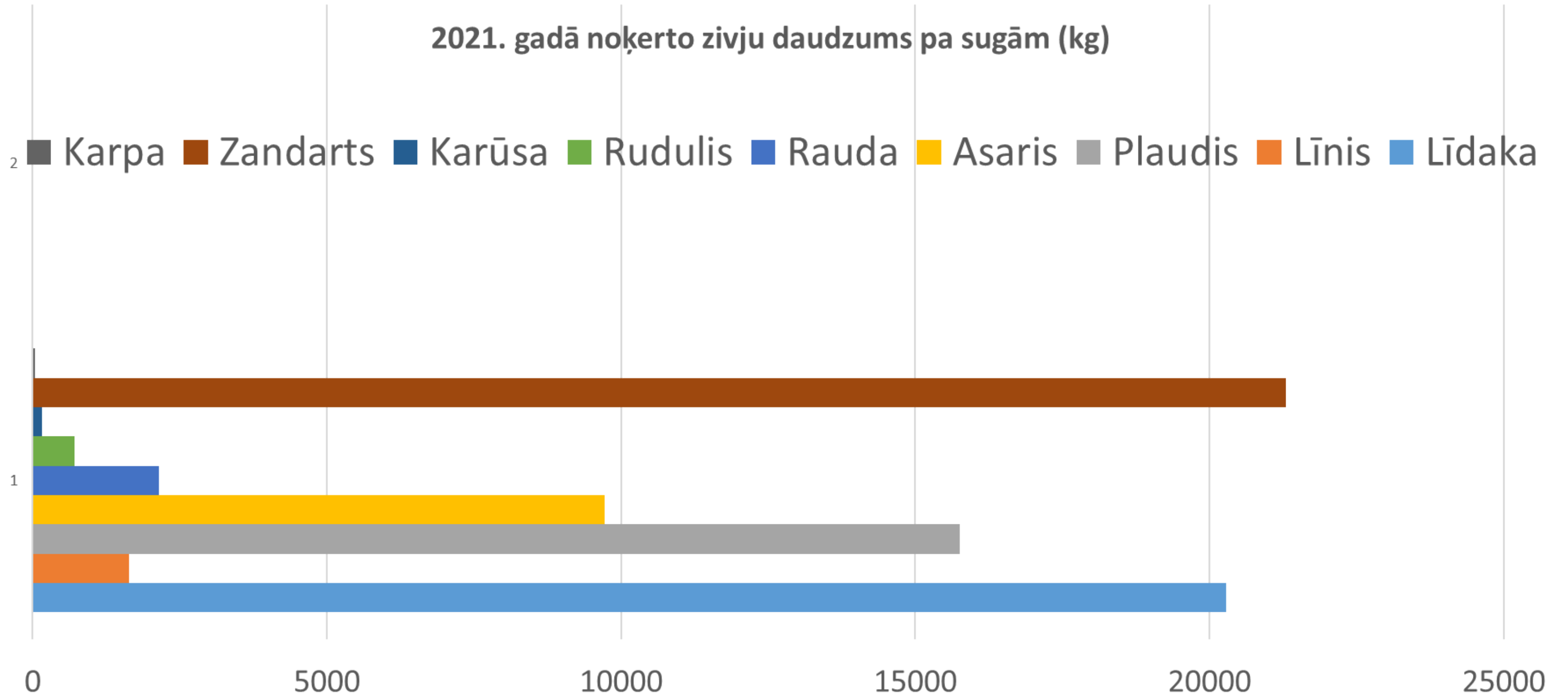

Zivju resursi ezeros

2021. gadā noķerto zivju daudzums pa sugām (kg)

■ Karpa ■ Zandarts ■ Karūsa ■ Rudulis ■ Rauda ■ Asaris ■ Plaudis ■ Līnis ■ Līdaka

Zvejas limiti

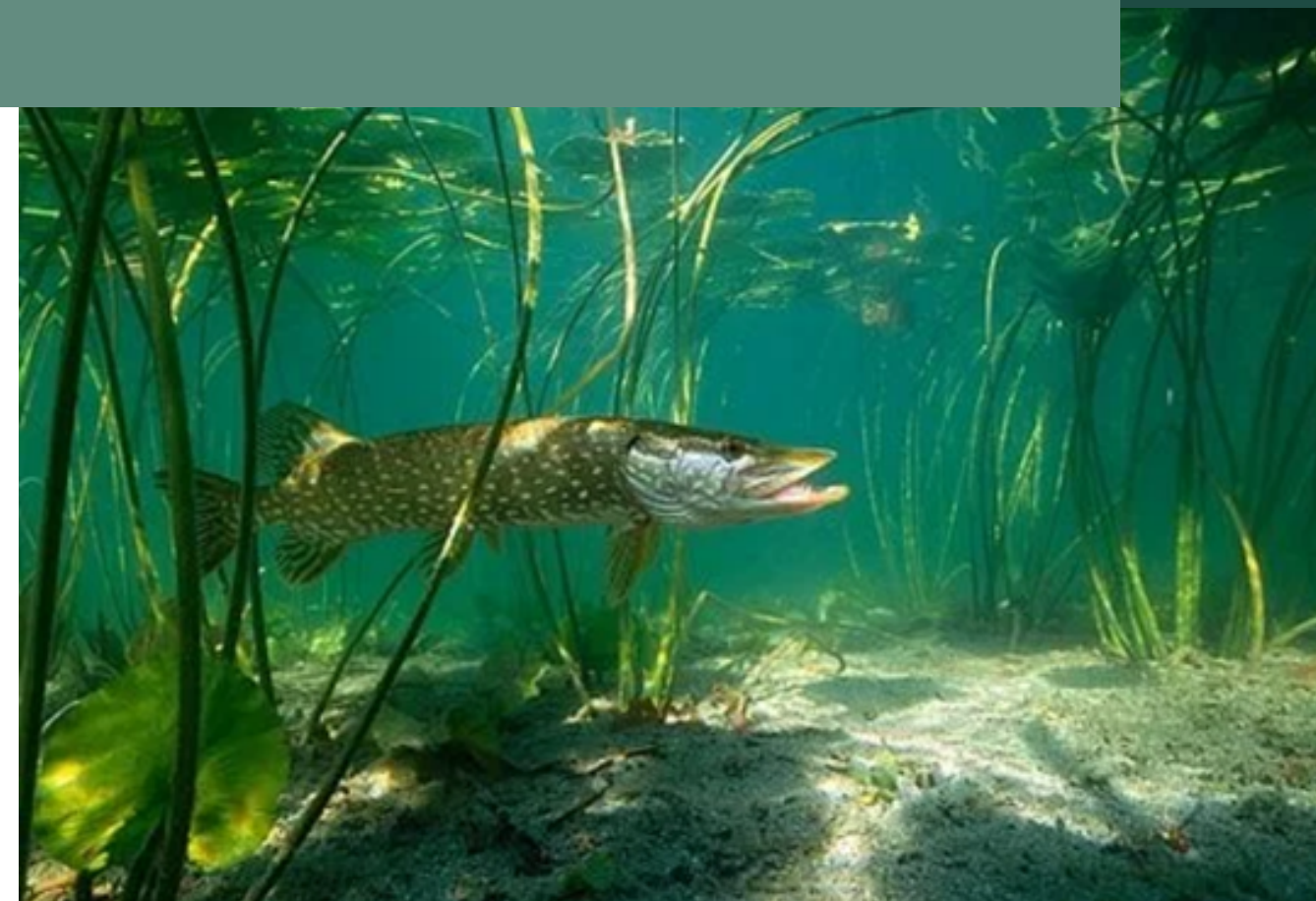
Preiļu novada ūdenstilpnēs zvejas tīklu limiti - skat. tabula: <https://preili.lv/nozares/ezeru-apsaimniekosana/rupnieciska-zveja-2/>

Pārējos ezeros tīklu limiti paliek nemainīgi, t.i. saskaņā ar MK 2014. gada 23. decembra noteikumiem Nr. 796 „Noteikumi par rūpnieciskās zvejas limitiem un to izmantošanas kārtību iekšējos ūdeņos” 3.11. punkts, kas nosaka, zvejas tīklu limits – 75 metri (kopējais garums) – ezeros, kuri nav minēti šo noteikumu 1.un 3. pielikumā un kuros rūpnieciskā zveja saskaņā ar zveju regulējošiem normatīvajiem aktiem nav aizliegta. Zvejas tīklu limitu pilnībā vai daļēji var aizstāt ar zivju murdu limitu, ievērojot nosacījumu, ka viens murds atbilst 25 metriem no tīklu garuma limita.

Zivju resursu atjaunošana

Zivju resursi tiek pavairoti pateicoties Valsts Zivju fonda pasākumam «Zivju resursu pavairošana un atražošana publiskajās ūdenstilpēs un ūdenstilpēs, kurās zvejas tiesības pieder valstij, kā arī citās ūdenstilpēs, kas ir valsts vai pašvaldību īpašumā».

Zivju resursi Preiļu novada ūdenstilpnēs tiek pavairoti jau vairāk kā 10 gadus, pateicoties tam, ka ezeros ir ieviesta licencētā makšķerēšana.

Zivju resursu atjaunošana

2015. gads

Kategrādes ezers – 12000 zandarti

Bicānu ezers -15000 zandarti

2016. gads

Salmeja ezers - 10000 zandarti

Kaučera ezers – 4000 zandarti

Jašezerā – 9000 zandarti

2017. gads

Bicānu ezers- 12000 līdakas

Jāšezers – 5000 līdakas

Kategrādes ezers – 8000 līdakas

Rušona ezers – 50000 zandarti

2018. gads

Lielā Kurtaša ezers – 5000 līdakas

Lielās Solkas ezers – 5000 līdakas

Salmeja ezers – 10000 līdakas

Bicānu ezers- 15000 līdakas

Rušona ezers- 50000 zandarti

2019. gads

Eikša ezers- 5000 zandarti

Zolvas ezers – 30000 zandarti

Salmeja ezers – 10000 līdakas

Kaučera ezers- 4000 līdakas

2020. gads

Lielā Kurtaša ezers – 5000 līdakas

Lielās Solkas ezers – 5000 līdakas

Eikša ezers – 5000 līdakas

Jašezers 9000 zandarti

Kategrādes ezers – 12000 zandarti

2021. gadā ir realizēti pieci projekti ar Valsts Zivju fonda atbalstu, kuru ietvaros ir papildināti zivju resursi Preiļu novada Rušonas un Aglonas pagastu ezeros. Zivju mazuļi tika ielaisti deviņos ezeros:

Bicānu ezerā - 15 000 zandartu mazuļi;
Eikša ezerā - 5 000 zandartu mazuļi;
Zolvas ezerā - 23 000 līdaku mazuļi;
Jāšezērā - 9000 līdaku mazuļi;
Kategrades ezerā - 12000 līdaku mazuļi;
Rušonas ezerā - 33 000 līdaku mazuļi
Cirīša ezerā - 12000 zandartu mazuļi;
Ilzas ezerā - ielaisti 3000 zandartu mazuļi;
Pakaļņa ezerā - 5000 zandartu mazuļi.

Projekti ir atbilstoši Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta „BIOR” izstrādātajām rekomendācijām, kas norādītas katra ezera ekspluatācijas noteikumos, projekti ir atbilstoši MK Nr. 52 mērķim - bioloģiski daudzveidīgi, saglabāti un zivsaimnieciski ilglaicīgi izmantojami zivju resursi Latvijā un 3. rīcības virzienam: zivju resursu atražošana publiski pieejamās ūdenstilpēs.

Papildinot zivju resursus Preiļu novada ezeros tiek radīti dabiskai atražošanai labvēlīgi apstākļi, nodrošināti ilgtspējīgi izmantojami un daudzveidīgi publiski pieejamie Preiļu novada ezeru zivju resursi. Palielinot zivju krājumus ezeros tiek radīti labvēlīgi apstākļi makšķerēšanas rekreācijas un tūrisma attīstībai, tiek veicināta ezeru apsaimniekošanas attīstība Preiļu novadā.

Zivju aizsardzības pasākumi

Pateicoties Zivju fondam esam pilnībā nokomplektējuši zivju inspektoru ikdienu ar zivju resursu aizsardzības veikšanai nepieciešamo materiāltehnisko bāzi:

- 2 laivas ar treileriem to pārvadāšanai;
- Eholote;
- Termokameras;
- Binoklis;
- Tālskatis;
- Led lukturi;
- Fotokamera;
- 2 kvadracikli;
- Sniega motocikls;
- 2 GPS ierīces;
- Niedru plāvējs;
- Drons;
- Meža kameras.

Tieši modernās tehnoloģijas ir tās, kas palīdz inspektoriem visefektīvāk cīnīties ar maluzvejniekiem, jo tās dod iespēju reāli aizturēt un arī sodīt šī nelegālā aroda piekropējus. Visi tie tehniskie līdzekļi, kas katru gadu attīstās, tiek izmantoti zivju inspektoru darbā.

Zivju inspektoriem nav stundām ilgi jāsež pie kāda noteikta objekta, kur ir zināms, ka notiek maluzvejniecība, ar meža kamerām tiek izsekota to intensitāte - cik bieži pārkāpējs nāk, tad uztaisa slēpni un nelegālo makšķernieku notver.

Pilnveidojot materiāltehnisko nodrošinājumu tiek veicināta zivju resursu aizsardzība un maluzvejniecības samazināšana Preiļu novada ūdenstilpēs, it sevišķi zivju nārsta laikā.

Ar iegādāto aprīkojumu Preiļu novada pašvaldība ilgtermiņā paredz risināt pašvaldības teritorijā esošo publisko ūdeņu un tai pieguļošo teritoriju apsaimniekošanas problēmas, kā arī veic makšķernieku kontroli, lai aizsargātu zivju resursus un nodrošinātu to ilgtspējīgu izmantošanu.

Labuma guvēji

Pasākumi, ko organizē pašvaldība kā apsaimniekotājs, piemēram, zivju resursu pavairošana, zivju aizsardzības līdzekļu materiāltehniskās bāzes papildināšana ir būtisks ieguldījums, lai nodrošinātu zivju resursu ilgtspējību pašvaldības publiski pieejamās ūdenstilpēs.

Tiešie labuma guvēji no apsaimniekošanas ir Preiļu novada, Latgales reģiona, Latvijas un citu valstu iedzīvotāji, tūristi, visi aktīvās atpūtas cienītāji, īpaši makšķernieki, kam interesē zveja Preiļu novada ezeros, kuros tiek veikta licencētā makšķerēšana, kā arī tiek veicināta aktīvā tūrisma attīstība Preiļu novadā.

Ezeru krastu apsaimniekošanas pasākumi

Viens no Preiļu novada pašvaldības policijas pamatuzdevumiem ir rūpēties par zivju resursu aizsardzību novada ūdenstilpnēs, kā arī par publisko un pašvaldības ūdenstilpju, to salu un piekrastes zonas uzturēšanas un sabiedriskās kārtības noteikumu ievērošanu Preiļu novadā.

Pēc tā, ka atkritumu daudzums nemainās, ir jāsāk ar jaunām vēsmām vides domāšanā, plašāk aicinot cilvēkus domāt un rīkoties, lai iznīdētu vides piesārņojuma cēloņus, ne tikai sekas, kā arī atveseļotu mūsu izpratni par cilvēka un dabas mijiedarbību.

Perspektīvie ūdens resursu apsaimniekošanas pasākumi

- Ūdens resursu apsaimniekošanas mērķis ir nodrošināt labas kvalitātes ūdeņus, veicinot to ilgtspējīgu un apdomīgu izmantošanu.
- Lai sekmīgi īstenotu Zemes pārvaldības likumā pašvaldībām noteiktās valdītāja tiesības un likumā “Par pašvaldībām” noteikto pienākumu rūpēties par racionālu publisko ūdeņu pārvaldību un to ilgtspējīgu izmantošanu, balstīties uz izstrādātajām Vadlīnijām, kas pašvaldībām sniedz vienotu ievirzi publisko ūdeņu pārvaldības uzdevumu veikšanai, kā arī pārvaldībai nepieciešamo dokumentu sagatavošanai.

Perspektīvie ūdens resursu apsaimniekošanas pasākumi

- Izstrādāt “Publisko ūdeņu apsaimniekošanas plānu Preiļu novada administratīvajā teritorijā 2023.-2030.gadam”.
- Preiļu novada administratīvās teritorijas ezeru un tā piekrastes zonas rekreatīvā potenciāla saglabāšana un palielināšana.
- Preiļu novada administratīvās teritorijas ezeru zivsaimnieciskā potenciāla saglabāšana un palielināšana.
- Preiļu novada administratīvās teritorijas ezeru un tiem piegulošo teritoriju floras un faunas eksistences un daudzveidības nodrošināšana, vienlaicīgi nodrošinot to pieejamību sabiedrībai;
- Preiļu novada administratīvās teritorijas ezeru un tiem piegulošo teritoriju vēstures un kultūrvēsturisko objektu aizsardzība, vienlaikus nodrošinot to pieejamību sabiedrībai.

Perspektīvie ūdens resursu apsaimniekošanas pasākumi

- Licencētās makšķerēšanas pasākumu veikšana Preiļu novada administratīvās teritorijas ezeros, izstrādājot jaunus saistošos noteikumus «Par licencēto makšķerēšanu Bicānu, Biešona, Ciriša, Eikša, Jašazarā, Kategradas, Kaučera, Salmeja, Lielajā Kolupa ezerā, Pelēču, Pakaļna, Rušona un Zolvas ezeros».
- Izstrādāt saistošos noteikumus "Preiļu novada publisko un pašvaldības ūdenstilpņu, to salu un piekrastes zonas uzturēšanas un sabiedriskās kārtības noteikumi".
- Izstrādāt apsaimniekošanas, stratēģiskos plānus, kā arī saistošos noteikumus, kas saistīti ar ūdenstilpņu saprātīgu apsaimniekošanu.

**Preiļu novada pašvaldības
speciālists ezeru apsaimniekošanā
Inese Jakovele**

E-pasta adrese:
inese.jakovele@preili.lv
zivis@preili.lv

Tālrunis: 25213523

Paldies!